

העם
הטירוף הנהדר

כמו אל כנעני צמאדם, אשר העם הקריב לו כל שנה את בכירי הנוער על מזבחו, מתנשא סלע-אדום השגיא מעבר לערבה מזרחה. כמעט כל שנה תובע הסלע האדום את קרבן-הדם שלו — טובי הנוער הישראלי, הנגועים בטירוף הנהדר של הסיירות, משל לכים את נפשם מנגד כדי לחזות בפלאותיו האסוריים.

במשך השנה האחרונה יכלו גם הסיירים הנלהבים ביותר לספק את תיאבונם רגליהם במרחבים, במשך כמה שבועות מדדו חברי רות צעירים את חולות מדבר סיני ואת סעיף הריו, ממזר קתרינה הקדושה ועד למבואות פורט-סעיד. אולם גם מעמד סיני לא יכול היה להקנות את אהבת-הבראשית הנוראה לפטרה.

פתיח פצצות. שום נימוק הגיוני אינו יכול להצדיק את מסעיהם הרפתקאות מעבר לגבול. לא פעם שימשו ניצוץ ראשון להצתת הפתיל המפוצץ את שורות הפצצות המהוברות של תגמול ותגמול-נגדי. הסיכון הוא כה גדול, עד שיש במסעות אלה יסוד של התאבדות. והתאבדות אינה יכולה לעולם להתקבל על דעתו של כל אדם נורמלי.

אולם על קבורתיהם של ארבעת חללי פטרה האחרונים (ראה טעגרת) מתעוררות מחשבות נוגות עוד יותר. כי הדור הזה, המעמיד מתוכו אנשים כה נהדרים למסעי הרפתקות מסוכנים, אינו מסוגל להוליד אני שים למילוי תפקידים חיוביים יותר.

ניגית סיני, פרשת רצח קסטנר ומשפט עמוס בן-גוריון, חושפים באור תיחור את חוסר-יכולתו של הדור הצעיר לנקות את ביתו הלאומי ולהפיח בו רוח חדשה. הדור, אשר בנוי מוכנים בכל עת למות למען אידיאל גדול או קטן, אינו מסוגל בשום פנים ליצור לעצמו בסיס לחיים של טעם.

מדיניות
מחוק למצה

מפת העולם של 1957 היא מפה של נפט — מפה של אוצרות בלתי-מנוצלים, של קידוחים, של צינורות ושל דרכי-מעבר.

התקווה העיקרית של מדינאי מיבצע-סיני היתה כי הודות לנצחון הנשק העברי תעלה ישראל סוף-סוף על מפה זו. התוכנית הצרפתית-ישראלית היתה פשוטה ומושכת: מי אחר שממילא תעלת-סואץ לא תספיק בקרוב למעבר כל הנפט המרחבי לאירופה, מוטב לחלק את השקעות המערב כך שלא יתרכזו כל דרכי-המעבר בארץ אחת. תחת להשקיע כספים נוספים להרחבת תעלת-סואץ, שהיא מכשיר של סחיטה בידי מצרים, מוטב לבנות צינור חדש מאילת לחיפה, שיהפוך את ישראל לגורב-נפט עולמי ויפחית את כוח הלחץ של גמאל עבד אל-נאצר.

השבוע נמוגה גם תקנה אחרונה זו להפיק תועלת כל שהיא ממיבצע סיני. בוועידה האנגלו-אמריקאית בברמודה הוחלט לבנות אמנם צינור חדש, אך לא דרך ישראל אלא דרך תורכיה. ישראל נשארה שוב מחוץ למפה.

צינורות רשמיים. התקנות הנלהבות שנקשרו בישראל לתוכנית הצינור היו אופייניות לתמימות העצומה השוררת בי צמרת המדינה לגבי ענינים בינלאומיים.

האנגלים לא התלהבו מעולם לתוכנית ערב מיבצע-סואץ עובדה בחוגים בריטיים אחרים מאד תוכנית סודית: לקנות מי מצרים את רצועת המדבר בין טבה (ליד אילת) ורפיח, לבנות ברצועה זו תעלה שנייה ולהניח בה גם צינור נפט. תעלה זו, שהיתה מפרידה ממילא בין מצרים וישראל, נראתה לאנגלים כבסיס בטוח חדש לשלטונם במרחב.

תוכנית זו חוסלה אוטומטית ברגע שהחליט סר אנתוני איזן את החלטתו האומי ללה לשתף פעולה עם צרפת וישראל בי מיבצע נגד מצרים. היתה זאת אחת הטענות העיקריות שהושמעו אחר-כך נגדו בהדרגה, חדרים, ושרגמו לסילוקו מן השלטון.

הצרפתים תמכו ברעיון הצינור הישראלי, מפני שקיח שימשם בסיס לנוכחותם במרחב וגשק במאבק נגד הערבים. הוא היה קושר

בדומה לאמריקאים, שקנו את אדמות תעלת-פנקה לפני שבנו את התעלה עצמה.

הם ישובו בשק"ם של אילת, שתו בירה
ארבעה יצאו

אור ליום רביעי השבוע הודיעו שלטונות ירדן כי נמצאות ביריהם ארבע גופות של צעירים ישראלים שנהרגו בקרב מעבר לגבול ירדן. היו אלה גזויותיהם של ארבעה צעירים, יושבי הנגב הרחוק, אשר לא למדו לקח מנסיונות העבר וניפו להגיע לפטרה — העיר הנבטית החצובה בסלע אדום. הארבעה — דן גלעד, רם פרגאני, מנחם בך-דוד וקלמן שילבסקי, נהרגו בקרב עם בדואים כצהרי יום שלישי, כ-18 שעות לאחר שעזבו את גבול ישראל. סיפור זה הוא סיפורה האישי של חברתו של אחד ההרוגים — דן גלעד. הוא חושף את הצד השני של יצר ההרפתקאות שחדר ללב צעירי ישראל, את הצד בו נמצאים ההורים השכולים והחברות האבלות, שחברתקנים אינם חושבים עליו.

מאת אראלה -

כשנה וחצי, לא היה דן מסוגל לשבת בי תל-אביב. הוא חזר לקיבוץ בתקופה שיוכל לעלות עם גרעין השומר-הצעיר, התנועה בה התחנך, להתישבות בסביבות אילת. כש התברר שתכנית זו לא תצא לפועל, הצטרף לפלוגה המקובצת של הקיבוץ המאוחד, עבר הכשרת דיג קצרה במכמורת וירד לאילת. מאז לא עזב אותה עוד.

מדי פעם הייתי יורדת לבקרו. דן היה טיפוס של אדם המסוגל לקום יום אחד ולצאת לטיול לבדו בערבה השוממה. כש הייתי באה אליו, היה לוקח אותי עמו ל-טיוליו. הוא היה מכריח אותי לדעת ולהכיר כל מקום שעברנו ובדרך חזרה היה בוחן אותי אם אכן למדתי היטב.

הסיירות היתה טבועה בדמו. למרות שהיה שוקע וקורא במפות כשם שאדם אדוק קורא בסידור, לא היה לדני כל צורך במפה. לא פעם היה טוען: "הסיר אצלי זה עניין של חוש". חבריו סיפרו שבמקרה אחד חיפשה יחידה צבאית בעזרת מפות במשך יומיים תמימים אחר גבי מים בנקודת-ציון מסוימת — ולשוא. דני בא וולל כל מפה הוביל את היחידה ישר אל גבי המים.

באחד הסיורים בנגב פגש דני בשייך ערי-הם ערכו ביניהם מעין התחרות פרטית בויהי מקומות בסביבה. כשהתברר לשייך הבדואי שדן בקיא ממנו במקום, הציע לו להצטרף אל שבטו ולהימנות בין בניו. לא פעם אמר לי דן: "אילו הייתי יכול להייתי נעשה בדואי. ככה הייתי יכול להגיע ל-מכה".

תמיד היו בו שאיפות למרחבים רחוקים. הוא היה חולם על מסעות ללב אר-ריקה. פעם גם שמעתי שתיכנן נסיעה בסירה מאילת לחופים רחוקים. משום כך גם החליט להיות גיאולוג. הוא למד את המקצוע בעצמו ולא רק בעזרת ספרים. אהבתו את הטבע ונוף הנגב היתה לו מקור השראה בגילוייו והישגיו בשטח זה. אנשי מקצוע נעזרו בידעיותו והוא גילה את קניון הכתובות ליד ראס אל נאקב.

(ראה שער)
את הסיפור הבא מספרים כל מכריו של דן גלעד בתקופת שירותו בצבא. דן היה או מפקד יחידה בנגב. אנשי היחידה היו ברובם עולים חדשים מארצות המזרח ומדי פעם היה דן מוביל אותם לנסיעות מפרכים ברחבי הנגב. באחד המסעות עזב דן לב שהאנשים העייפים תוקעים את עיניהם בקרקע ואינם מתכוונים בנוף הפראי שמסביבם. הוא עצר את היחידה, פקד על האנשים לעבור לדום ולדגל את גשקם לכבוד יפי הנוף. גולתו יום ואילך שוב לא נעצו הצועדים את עיניהם באדמה. הם הפכו לאנשים שלמדו כיצד לאהוב את הנגב.

דן עצמו היה משוגע אחרי הנגב. הוא הכיר על פה כל שביל וכל ואדי שבו. עוד כשהיה נער, בתקופת מלחמת העצמאות, לא יכול היה לשבת בשקט במשק מורע בו למד, אלא הגיע בטרמפים לבאר-שבע זמן קצר אחרי כיבושה. הוא הצליח גם להגיע לאילת עד אשר גילו אותו שם והחזירוהו הביתה. כאשר תם מועד שירותו הצבאי, לפני

צבר בתי רגיל. דן גלעד (קונסטנטין טינר), שהוביל את קבוצת המטיילים בדרך ללא-חזרה לעיר הנבטית, פטרה.

דמעת החברה. אראלה חברתו של דן גלעד, עומדת רכונת ראש ליד הקבר הי פתוח, אליו הורדה גופתו של חברה המנוח.